

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN COĞRAFYA DERSLERİNDEKİ GÜDÜLENMELERİNİN İNCELENMESİ

Fatih AYDIN*

ÖZET

Bu araştırma, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya derslerine ilişkin güdülenmelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Ayrıca bu çalışmada, öğrencilerin coğrafya derslerine ilişkin güdülenmelerinin cinsiyete, okul türüne ve sınıf seviyesine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, Isparta ilinin merkez ilçesindeki farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 481 öğrenci oluşturmuştur. Tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmadaki verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanında, t- testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya derslerindeki içsel güdülenmeleri ile dışsal güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark vardır. Ayrıca, öğrencilerin coğrafya dersindeki güdülenmeleri ile cinsiyet, okul türü ve devam ettikleri sınıf seviyesi değişkenlerine göre anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya eğitimi, güdülenme, içsel ve dışsal güdülenme, ortaöğretim.

EXAMINATION OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS' MOTIVATIONS IN GEOGRAPHY LESSONS

ABSTRACT

This research was carried out to determine the secondary school students' motivations towards geography lessons. In this research whether students' motivations towards geography lessons differ according to gender, school type and grade levels or not were examined. The sampling of the study is the 481 students in different types of schools in the center of Isparta

---

* Yrd. Doç. Dr. Karabük Üniversitesi Coğrafya Eğitimi ABD,
fatihaydin@karabuk.edu.tr

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Province. In the analysis of the research data t test and one way variant analysis were used along with descriptive statistics through survey model. As the result of the study there has been a meaningful difference between inner motivation and outside motivation in geography lessons. Also there has been a meaningful difference according to research students' motivation levels and genders, school types and grade levels in geography lessons.

Key Words: Geography education, motivation, inner and outside motivation, secondary education.

Giriş

Öğrencinin öğrenme sürecinde aktif olarak yer alması için, onun bu sürece katılmaya istekli olması, yani güdülenmiş olması gerekir. Okul öğrenmelerinin başarıyla sonuçlanması, öğretme sürecine bağlı olduğu kadar, bu süreçte yer alan öğrenenin niteliklerine de büyük ölçüde bağlıdır. Öğrencilerin öğrenmeye karşı olan isteksizliği, sürecin başarısızlıkla sonuçlanmasına yol açabilir. Yani güdülenme, öğrenme-öğretme sürecini etkileyen en önemli faktördür (Kelecioğlu, 1992:175).

Türkçe karşılığı “*sevk eden ve harekete geçirici*” gibi anlamlara gelen güdülenme kavramı, İngilizce ve Fransızca “*motive*” sözcüğünden türetilmiştir (Ertürk, 1998). Güdü ile ilgili yapılan tanımlamalardan bazıları şunlardır: Güdü, “davranışı harekete geçiren güçtür” (Woolfolk, 1998; Selçuk, 2001; Demirel, 2005; Fidan, 1993). Glasser (1996) güdüyü, “öğrencilerin öğrenme hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için katıldıkları aktiviteleri ve bu aktivitelere katılımı için itici bir güç” olarak ifade etmiştir. Wlodowski (1999) güdüyü, “bir hedef için çaba sarf etmeyi sağlayan, insanoglunun doğal enerji kapasitesi” şeklinde tarif etmiştir. Schunk (1990) güdülenmeyi, “bireyi belli bir hedef doğrultusunda davranışta bulunmak üzere harekete geçiren güç” olarak tanımlamıştır.

Yapılan tanımlarda öne çıkan özellik güdünün “davranışı harekete getiren itici bir güç” olmasıdır. Eğer bu itici güç olumlu yönde kullanılırsa öğrencilerden beklenen hedef ve davranışlara ulaşmak daha kolay olacaktır.

Güdülenme genel olarak iki temel gruba ayrılmaktadır. Bunlar: (1) İçsel Güdülenme, (2) Dışsal Güdülenme. İlgi, merak, ihtiyaç ve hoşlanma gibi kişisel faktörlerden kaynaklanan

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

güdülenmeye “içsel güdülenme” adı verilmektedir (Woolfolk, 1998:373). İçsel güdülenmeye sahip bireyler bir eylemi sevdiklerinden dolayı yaparlar. İçsel güdülenmenin temelinde bir eylemi severek ve hoşlanarak yapma durumu söz konusudur. Bireyleri bir iş yapması için ateşleyen, yaptığı işten zevk almasını sağlayan, dirik ve üretken yapan güdülenme içsel güdülenmedir. “Dışsal güdülenme”, bir görevin yerine getirilmesi ya da etkinliğin tamamlanmasında başka bir birey tarafından sağlanan ödüllerden kaynaklanan güdülenmedir (Aydoslu, 2005: 21).

Eğitim alanında hangi tür güdülenmenin daha kuvvetli olduğu kuramcılar tarafından tartışılmaktadır. Özellikle uzun dönemde edinilen bilgilerin korunması açısından içsel güdülenmenin daha kuvvetli olduğu yapılan bir çok çalışma tarafından ortaya konmuştur. Maslow’da 1970’de içsel güdülenmenin dışsal güdülenmeye nazaran açık bir şekilde üstün olduğunu öne sürmüştür. Maslow’un ihtiyaçlar sınıflamasına göre, bireylerin temel fiziksel, güvenlik ve topluluk ihtiyaçları karşılandığında, bireyler nihai olarak kendini gerçekleştirmek için güdülenirler. Dışsal ödüller olsun veya olmasın, bireyler öz güven ve tatmin için mücadele ederler (Pulat, 2010: 17).

Günümüzde eğitim sisteminde güdülenme kavramı oldukça fazla kullanılmaktadır. Bunun en önemli sebebi öğrenci merkezli eğitim sisteminin benimsenmesi ile birlikte öğrencilerin öğrenmedeki rolünün artmasından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin öğrenmeye istekli hale getirilmesi onların öğrenme ile ilgili güdülenmenin artırılması ile mümkündür. Öğrenci güdülenmesini arttıran ve azaltan nedenlerin bilinmesi öğrenmedeki kalitenin de artmasını sağlayacaktır. Öğrenci güdülenmesini etkileyen bir çok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler, her öğrencinin farklı karakterlere sahip olmasından dolayı farklı etkilere sahip olacağından, güdülenmelerinde de farklılıklara sebep olmaktadır. Ertem (2006) güdülenmeyi etkileyen faktörleri şu şekilde ifade etmiştir:

- *Başarı ihtiyacı* (Başkaları için yarışma, kendi standartları ile yarışma, benzersiz olarak yapma vb.)
- *Sınav endişesi* (Kaygı ögesi, testten kalma kaygısı, tanınan sürede bitirememeye kaygısı, zayıf not aldığı anda oluşacak utandırıcı durum kaygısı vb.)
- *Kişilik* (Kişisel karakter)
- *Yaş* (Yaşa göre güdülenmenin türünün farklı olması)
- *Öğretmen* (Öğretmenin sınıf yönetimi ilgili sahip olduğu beceriler: Sabırlı, meraklı, adaletli, tarafsız, iyiliksever, esnek, tutarlı, yenilikçi vb. özelliklere sahip olması.)

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

- *Öğrencinin benliği* (Öğrencinin öğrenmeye karşı tutumu vb.)
- *Öğrenme stratejileri* (Sınıfta öğrencinin derse karşı güdüsünü arttıran stratejiler kullanma)
- *Aile* (Ailenin okulda ve evde çocuğunu desteklemesi vb.)

Araştırmanın Amacı

Coğrafya, doğal ortam unsurları ile insanın yaşama ve etkinliklerine ilişkin çok karmaşık olguların analiz edildiği, olaylar ve unsurlar arasındaki ilişkilerin derinlemesine değerlendirildiği bir sentez bilimidir (Koçman, 1999:4). Fakat pek çok insan coğrafyayı, istatistikî bilgiler ve kuru bilgiler yığını olarak görmektedir. Coğrafya, Türkiye'nin en yüksek dağı, en uzun akarsuyu, en büyük şehri, en küçük bölgesi gibi bilgilerden ibaretmiş gibi görülebilmektedir (Şahin, 2003). Hatta toplumun büyük bir kısmı coğrafyayı, sadece genel kültür veren bir bilim olarak kabul etmektedir (Doğanay, 1989).

Öğrencilerin coğrafya dersine karşı yeterince güdülenmediği durumlarda, öğrenciler dersten sıkılmakta ve öğrenememektedir. Coğrafya dersinin, öğrencilerde istenilen nitelikleri kazandırması ve öğrencilerin coğrafya dersine yönelik güdülenmesi, ancak öğrenme ortamlarının ve stratejilerinin doğru planlanması ve öğretim sürecinin buna paralel olarak gerçekleştirilmesiyle mümkündür. Öğrencilerin konulara hazır bulunuşluk düzeyi ve öğrenme stilleri, öğretmenin tercih edeceği yöntem ya da yaklaşım, kullanacağı öğretim materyali ve öğretim hizmeti, öğretim programları ve müfredat gibi faktörler öğretim sürecinde önemli değişkenlerdir. Öğrencinin dersin kazanımlarını davranışa dönüştürmesinde, belirtilen değişkenlerin öğretmen tarafından dikkatle gözden geçirilmesi gereklidir. Günümüzde öğrenciler için model, lider, uzman, danışman, rehber ve sınıfın yöneticisi gibi rollerin yüklendiği öğretmen sınıf atmosferinde ciddi görevler üstlenmektedir.

Coğrafya dersinde öğrenci güdülenmesinin farklı açılardan incelendiği araştırmalar vardır. Lyman ve Foyle (1991), Tan ve diğerleri (2007), Aydın (2009) *işbirlikli öğrenmenin*, Güven (2007) *akademik çelişki tekniğinin*, Koçak (2008) *probleme dayalı öğrenmenin*, Aydoğmuş (2010) ve West (2003) *coğrafi bilgi sistemlerinin*, Tan ve diğerleri (2005) *grup araştırması tekniğinin*, Duman ve Atar (2004) *datashow teknolojisinin* coğrafya dersinde öğrencilerin güdülenmeleri üzerindeki etkilerini incelemişlerdir.

Literatür incelendiğinde, farklı türde öğrenim gören ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya derslerindeki güdülenme

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

durumlarının incelendiği her hangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma ile eğitimde önemli bir kavram olan güdülenmenin coğrafya derslerindeki önemi vurgulanmaya çalışılmış ve coğrafya derslerinde etkili olan güdülenme türleri araştırılmıştır. Böylece, coğrafya dersinde öğrenci güdülenmesinin sağlanması konusunda öğretim programı hazırlayanlara, öğretmenlere, öğrencilere ve ailelere ışık tutacağı düşünülmüştür.

Araştırmanın amacı, Isparta il merkezindeki farklı türdeki liselerde öğrenim gören öğrencilerin coğrafya derslerindeki güdülenmelerini bazı değişkenler açısından değerlendirmektir. Bu genel amaç çerçevesinde şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerinin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenmelerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğrencilerinin coğrafya derslerindeki içsel güdülenmeleri ile dışsal güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerinin cinsiyetleri ile coğrafya dersindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 3.1. Öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya dersindeki güdülenme türleri (içsel ve dışsal güdülenme) arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Farklı okul türlerinde öğrenim gören öğrencilerin coğrafya dersindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Öğrencilerinin devam ettikleri sınıf seviyeleri ile coğrafya dersindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada ilişkiyel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olan şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2007:77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2010-2011 eğitim ve öğretim yılında Isparta ili merkezindeki ortaöğretim öğrencileri, araştırmanın örneklemini ise Isparta ilinin merkez ilçesindeki farklı türdeki liselerde öğrenim gören 481 öğrenci oluşturmuştur. Bu örneklem *katmanlı yansız örnekleme* metodu kullanılarak belirlenmiştir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyete, sınıflara ve okul türüne göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete, Sınıflara ve Okul Türüne Göre Dağılımları

	N=481	Yüzde (%)
Cinsiyet		
Kız	238	49.5
Erkek	243	50.5
Sınıf		
9.Sınıf	108	22.5
10. Sınıf	127	26.4
11. Sınıf	60	12.5
12. Sınıf	186	38.7
Okul Türü		
Düz Lise	55	11.4
Meslek Lisesi	71	14.8
Anadolu Lisesi	139	28.9
Anadolu Öğretmen Lisesi	107	22.2
Fen Lisesi	109	28.9

Tablo 1’de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan öğrencilerin **cinsiyetlerine** göre dağılımı şöyledir: Çalışmaya katılan toplam öğrenci sayısı 481’dir. Bu öğrencilerin 238’i (%49.5) kız ve 243’ü (%50.5) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin **sınıf düzeyine** göre dağılımı şöyledir: Öğrencilerin 108 tanesi 9.sınıf (%22.5), 127 tanesi 10.sınıf (%26.4), 60 tanesi 11.sınıf (%12.5) ve 186 tanesi 12. sınıf öğrencisidir (%38.7). Çalışmaya katılan ortaöğretim öğrencilerinin **okul türüne** göre dağılımı şöyledir Öğrencilerin 55 tanesi düz lise (%11.4), 71 tanesi meslek lisesi (%14.8), 139 tanesi Anadolu lisesi (%28.9), 107 tanesi Anadolu öğretmen lisesi (%22.2) ve 109 tanesi Fen lisesi (%28.9) öğrencilerinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada uygulanan güdülenme anketi Ertem (2006) tarafından geliştirilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda araştırmada

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

kullanılmasına karar verilen ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Uygulanan anketin *KMO katsayısı 0.91*, *Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .88* olarak bulunmuştur. Bu değerler, anketin geçerlik ve güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2010). Likert tipinde ve 30 ifadeden oluşan anket “tamamen katılıyorum (5)”, “katılıyorum (4)”, “kararsızım (3)”, “katılmıyorum (2)” ve “kesinlikle katılmıyorum (1)” şeklinde düzenlenmiş ve puanlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma sürecinde toplanan veriler “SPSS 15.0 for Windows” paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki güdülenmelerine ilişkin görüşlerinde “aritmetik ortalama” ve “standart sapma” değerleri kullanılmıştır. Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenmeleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek için “Eşleştirilmiş Gruplar T-Testi”, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için “bağımsız örneklem t- testi”, sınıf düzeyi ve okul türü değişkenine göre anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek için “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılmıştır. Analiz sonucunda farklılık önemli bulunduğunda farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığı “Çoklu Karşılaştırma Testi” (LSD) ile tespit edilmiştir.

Bulgular

1. Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenmelerine ilişkin görüşleri

Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenme ölçeğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması ve standart sapma değerleri aşağıdaki Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenme ölçeğine ilişkin görüşlerinin aritmetik ortalaması ve standart sapma değerleri (İ=İçsel, D=Dışsal)

Ölçekte Yer Alan İfadeler	$\bar{x}$	Ss
1. Coğrafya konuları bende merak uyandırır. (İ)	3,53	1,22
2. Sınıftaki diğer öğrencilerin çoğundan daha iyi notlar almayı isterim. (İ)	4,24	1,03
3. Coğrafya konularından hoşlanırım. (İ)	3,36	1,11

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010

4. Kimsenin bilmediği sorulara cevap vermek beni mutlu eder. (İ)	4,40	0,88
5. Coğrafya dersinde iyi olmayı isterim; çünkü yeteneklerimi aileme, arkadaşlarıma ve öğretmenime göstermek benim için önemlidir. (D)	3,93	1,14
6. Coğrafya dersine karşı kendimi yetenekli hissediyorum. (İ)	3,04	1,16
7. Bu derse sadece LYS’de (ÖSS) başarılı olmak için çalışıyorum. (D)	3,34	1,38
8. Ailemi mutlu etmek için bu derste başarılı olmak isterim. (D)	3,53	1,32
9. Öğretmenimin sorduğu soruları herkesten önce ben cevaplamak isterim. (D)	3,92	1,14
10. Coğrafya konularında arkadaşlarıma yardım etmek hoşuma gider. (İ)	3,90	1,12
11. Coğrafya dersinde başarılı olacağıma inanıyorum. (İ)	3,84	1,03
12. Coğrafya dersinde çok iyi not alacağımı düşünüyorum. (İ)	3,65	1,05
13. Arkadaşlarıma coğrafya çalışmalarında liderlik etmek hoşuma gider. (D)	3,37	1,26
14. Coğrafya dersinde hazırladığım ödevler ve sınavlarda çok iyi bir iş çıkardığıma eminim. (İ)	3,24	1,02
15. Coğrafya dersi konularını öğrenmeye değer buluyorum. (İ)	3,79	1,01
16. Coğrafya dersinde en iyi ödevi ben hazırlamak isterim. (İ)	3,73	1,21
17. Coğrafya dersinin konuları çok ilgimi çeker. (İ)	3,20	1,17
18. Öğretmenimin dikkatini çekmek için sınıfta sürekli soru sorarım. (D)	2,44	1,19
19. Arkadaşlarımin takdirini kazanmak için Coğrafya dersine çok çalışırım. (D)	2,34	1,21
20. Mümkün olsaydı coğrafya dersi yerine başka bir ders alırdım. (İ)	3,01	1,35

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

21. Coğrafya dersinin konularımı birçok yönden faydalı buluyorum. (İ)	3,74	1,04
22. Öğretmenimin gözüne girmek için coğrafya dersine çok çalışırım. (D)	2,75	1,29
23. Coğrafya ders kitabındaki en zor konuları bile okuduğumda kolaylıkla anlayabiliyorum. (İ)	3,03	1,17
24. Coğrafya dersinin zorluk derecesini, öğretmeni ve kendi yeteneklerimi göz önüne aldığımızda bu derste başarılı olacağımı düşünüyorum. (İ)	3,67	1,06
25. Coğrafya konularımı arkadaşlarımla birlikte çalıştığımda daha iyi anlıyorum. (D)	3,28	1,21
26. Coğrafya dersinde öğretmen tarafından gösterilen birçok karmaşık konuyu kolaylıkla anlayabiliyorum. (İ)	3,28	1,11
27. Coğrafya dersini sadece “geçemem gereken bir ders” olarak görüyorum. (İ)	2,96	1,35
28. Coğrafya bilgisi gerektiren bir alanda meslek sahibi olmak istediğim için bu derse iyi çalışıyorum. (D)	2,23	1,29
29. Coğrafya dersinde başarısız olmayı asla kabul edemem. (İ)	3,47	1,84
30. Sınıfta popüler olmak için bu derste başarılı olmak isterim. (D)	2,26	1,35

Tablo 2’de görüldüğü gibi; ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki güdülenme ölçeğine ilişkin görüşlerinde **aritmetik ortalaması en yüksek olan maddeler** sırayla “(4) *Kimsenin bilmediği sorulara cevap vermek beni mutlu eder* ($\bar{x} = 4,40$)”, “(2) *Sınıftaki diğer öğrencilerin çoğundan daha iyi notlar almayı isterim.* ($\bar{x} = 4,24$)”, “(5) *Coğrafya dersinde iyi olmayı isterim; çünkü yeteneklerimi aileme, arkadaşlarıma ve öğretmene göstermek benim için önemlidir.* ($\bar{x} = 3,93$)” ve “(9) *Öğretmenimin sorduğu soruları herkesten önce ben cevaplamak isterim.* ($\bar{x} = 3,92$) şeklinde olmuştur.

Öte yandan tabloda da görüldüğü gibi **aritmetik ortalaması en düşük olan maddeler** sırayla “(28) *Coğrafya bilgisi gerektiren bir alanda meslek sahibi olmak istediğim için bu derse iyi çalışıyorum.* ($\bar{x} = 2,23$)”, “(30) *Sınıfta popüler olmak için bu derste başarılı olmak*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

isterim. ($\bar{x}=2,26$)” ve “(19) Arkadaşlarımın takdirini kazanmak için Coğrafya dersine çok çalışırım. ($\bar{x}=2,34$)” şeklinde olmuştur.

2. Öğrencilerin coğrafya derslerindeki içsel güdülenmeleri ile dışsal güdülenmelerinin karşılaştırılması

Öğrencilerin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenmeleri arasında anlamlı bir farkın bulunup bulunmadığını belirlemek için “eşleştirilmiş gruplar t-testi” yapılmış ve sonuçları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Coğrafya Derslerindeki İçsel ve Dışsal Güdülenmelerinin Karşılaştırılması

Eşleştirilmiş Örnekler	N	X	SS	Sd	t	P
İçsel Güdülenme	481	67.01	10.87	480	85.343	0,00 0*
Dışsal Güdülenme	481	33.44	7.82			

* $p<0,05$

Tablo 3’de görüldüğü gibi, eşleştirilmiş gruplar için uygulanan t-testi sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$t(480)=85.343$; $p<.0.05$].

3. Öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya derslerindeki güdülenmelerinin karşılaştırılması

Öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya derslerindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının belirlenmesi için “bağımsız gruplar için t-testi” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4: Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Güdülenme Puanlarının Karşılaştırılması (Bağımsız Örneklem İçin T-Testinden Elde Edilen Sonuçlar)

Grup	N	X	SS	t	Sd	P
Kız	238	102,134	16,934	2,169	479	,031*
Erkek	243	98,810	16,672			

* $p<0,05$

Tablo 4 incelendiğinde; kız öğrencilerinin coğrafya dersine güdülenmelerinin ortalama 102.13 puan, erkek öğrencilerin coğrafya dersinde güdülenmelerinin ortalama 98.81 puan düzeyinde olduğu görülmektedir. Bağımsız gruplar için yapılan t-testi sonuçlarına göre; *öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya derslerindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur* [$t(489)=2.169$; $p<.0.05$]. Bu bulgu, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir.

3. 1. Öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya derslerindeki güdülenme türlerinin karşılaştırılması

Öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya derslerindeki *güdülenme türleri (içsel-dışsal)* arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi için “*bağımsız gruplar için t-testi*” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5: İçsel ve Dışsal Güdülenmenin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması (T-Testi Sonuçları)

Değişken	Grup	N	X	SS	Sd	t	P*
İçsel Güdülenme	Kız	238	67,995	10,650	479	1,973	0,051
	Erkek	243	66,045	11,022			
Dışsal Güdülenme	Kız	238	34,138	8,094	479	1,930	0,054
	Erkek	243	32,765	7,506			

* $p>0,05$

Tablo 5’de görüldüğü gibi, kız öğrencilerin **içsel güdülenmelerinin** ortalama 67.99 puan, erkek öğrencilerin içsel güdülenmelerinin ortalama 66.04 puan düzeyindedir. Bağımsız gruplar için uygulanan t testi sonuçlarına göre; *kız ve erkek öğrencilerin içsel güdülenmeleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır* [$t(479)=1.973$; $p>0.05$].

Tablo 5’de görüldüğü gibi, kız öğrencilerin **dışsal güdülenmelerinin** ortalama 34.13 puan, erkek öğrencilerin içsel güdülenmelerinin ortalama 32.76 puan düzeyindedir. Bağımsız gruplar için uygulanan t testi sonuçlarına göre; *kız ve erkek öğrencilerin dışsal güdülenmeleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır* [$t(479)=1.930$; $p>.0.05$].

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010

Bu bulgu, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin güdülenme türleri (*içsel* ve *dışsal*) ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı şeklinde de yorumlanabilir.

4. Okul türü ile öğrencilerin coğrafya dersindeki güdülenmelerinin karşılaştırılması

Ortaöğretim kurumlarından fen lisesi, Anadolu lisesi, Anadolu öğretmen lisesi, meslek lisesi ve düz liseye devam eden öğrencilerin coğrafya dersindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığı “*Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)*” ile belirlenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Okul Türü ile Öğrencilerin Coğrafya Dersindeki Güdülenmelerinin Karşılaştırıldığı ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	kt	sd	ko	F	P*
Gruplar Arası	5502,559	4	1375,640	4,996	0,001
Gruplar İçi	131062,730	476	275,342		
Toplam	136565,289	480			

* $p < 0,05$

Tablo 6’da görüldüğü gibi, okul türü farklı öğrencilerin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur [$F(4,476)=4.996; p < .0.05$]. Bu farklılığın hangi okul türlerinden kaynaklandığını bulabilmek için “*Çoklu Karşılaştırma Testi (LSD)*” uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Okul Türlerinin Güdülenme Puanlarına Göre Karşılaştırıldığı LSD Testi Sonuçları

Okulu (I)	Okulu (J)	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Anlamlılık Düzeyi
Düz Lise	Anadolu Lisesi	3,236	2,643	,221
	<i>Fen Lisesi</i>	7,316	2,744	<i>,008*</i>
	Meslek Lisesi	-3,243	2,980	,277
	Anadolu Öğretmen Lisesi	4,386	2,753	,112
Anadolu Lisesi	Düz Lise	-3,236	2,643	,221
	Fen Lisesi	4,079	2,122	,055

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010

	<i>Meslek Lisesi</i>	-6,479	2,420	,008*
	Anadolu Öğretmen Lisesi	1,150	2,134	,590
Fen Lisesi	<i>Düz Lise</i>	-7,316	2,744	,008*
	Anadolu Lisesi	-4,079	2,122	,055
	<i>Meslek Lisesi</i>	-10,559	2,530	,000*
	Anadolu Öğretmen Lisesi	-2,929	2,258	,195
Meslek Lisesi	Düz Lise	3,243	2,980	,277
	<i>Anadolu Lisesi</i>	6,479	2,420	,008*
	<i>Fen Lisesi</i>	10,559	2,530	,000*
	<i>Anadolu Öğretmen Lisesi</i>	7,629	2,539	,003*
Anadolu Öğretmen Lisesi	Düz Lise	-4,386	2,753	,112
	Anadolu Lisesi	-1,150	2,134	,590
	Fen Lisesi	2,929	2,258	,195
	<i>Meslek Lisesi</i>	-7,629	2,539	,003*

* $p < 0,05$

Tablo 7’de görüldüğü gibi *düz lise ile fen lisesi* arasında ($0.008 < 0.05$), *Anadolu lisesi ile meslek lisesi* arasında ($0.008 < 0.05$), *Fen lisesi ile meslek lisesi* arasında ($0.000 < 0.05$) ve *Anadolu öğretmen lisesi ile meslek lisesi* arasında ($0.003 < 0.05$) anlamlı farklılık bulunmuştur. Sonuç olarak, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri okul türüne göre anlamlı farklılık göstermiştir. Bu farklılık en fazla meslek lisesi ile diğer liseler arasındadır.

5. Sınıf seviyesi ile öğrencilerin coğrafya dersindeki güdülenmelerinin karşılaştırılması

Öğrencilerin devam ettikleri sınıf seviyelerine göre güdülenmişlik düzeyleri arasında anlamlı bir farkın var olup olmadığını belirlemek amacıyla “*Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)*” yapılmıştır. Bu analizden elde edilen sonuçlar Tablo 8’de gösterilmiştir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Tablo 8: *Sınıf Seviyesi ile Öğrencilerin Coğrafya Dersindeki Güdülenmelerinin karşılaştırıldığı ANOVA Sonuçları*

Varyansın Kaynağı	kt	sd	ko	F	P
Gruplar Arası	2354,508	3	784,836	2,789	0,040
Gruplar İçi	134210,781	477	281,364		*
Toplam	136565,289	480			

* p<0,05

Tablo 8’de görüldüğü gibi, *sınıf seviyeleri farklı öğrencilerin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur* [$F(3,477)=2.789$; $p<0.05$]. Bu farklılığın hangi sınıf seviyelerinden kaynaklandığını bulabilmek için “Çoklu Karşılaştırma Testi (LSD)” uygulanmıştır. Bu testin sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: *Sınıf Düzeyinin Güdülenme Puanlarına Göre Karşılaştırıldığı LSD Testi Sonuçları*

Sınıf (I)	Sınıf (J)	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Anlamlılık Düzeyi
9.sınıf	10. Sınıf	4,64975	2,195	,035*
	11.Sınıf	-2,21481	2,700	,413
	12. Sınıf	2,01314	2,029	,322
10.Sınıf	9. Sınıf	-4,64975	2,195	,035*
	11. Sınıf	-6,86457	2,627	,009*
	12. Sınıf	-2,63661	1,930	,173
11. Sınıf	9. sınıf	2,21481	2,700	,413
	10. Sınıf	6,86457	2,627	,009*
	12. Sınıf	4,22796	2,490	,090
12. Sınıf	9. Sınıf	-2,01314	2,029	,322
	10. Sınıf	2,63661	1,930	,173
	11. Sınıf	-4,22796	2,490	,090

* p<0,05

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

Tablo 9’da görüldüğü gibi; *dokuzuncu ve onuncu sınıflar* arasında ($0.035 < 0.05$) ve *onuncu ve onbirinci sınıflar* arasında ($0,009 < 0.05$) anlamlı farklılık vardır. Sonuç olarak, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri sınıf seviyesine göre anlamlı farklılık göstermiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar şunlardır:

1. Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenme ölçeğine ilişkin görüşlerinde aritmetik ortalaması en yüksek olan “*Kimsenin bilmediği sorulara cevap vermek beni mutlu* ise “*Coğrafya bilgisi gerektiren bir alanda meslek sahibi olmak istediğim için bu derse iyi çalışıyorum* ($\bar{x} = 2,23$)” maddesi olmuştur.

2. Araştırmaya katılan öğrencilerin %35’i (169 kişi) “*Mümkün olsaydı coğrafya dersi yerine başka bir ders alırdım.*” ve “*Coğrafya dersini sadece geçemem gereken bir ders olarak görüyorum.*” ifadesine “*katılıyorum*” cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin yaklaşık %50’si “*Bu derse sadece LYS’de (ÖSS) başarılı olmak için çalışıyorum*” ifadesine “*katılıyorum*” cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %65.7’si (315 kişi) “*Coğrafya bilgisi gerektiren bir alanda meslek sahibi olmak istediğim için bu derse iyi çalışıyorum.*” ifadesine “*katılmıyorum*” cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin belirli bir kısmında coğrafya dersine ilişkin olumsuz tutum içerisinde olmasının nedenleri arasında; öğrencilerin coğrafya dersinin konularından ve içeriğinden değil, dersi işleyen ve yönlendiren coğrafya öğretmenin eksikliklerinden kaynaklanmış olması daha güçlü bir olasılık olarak görülebilir. Coğrafya öğretmeni, kendi kişisel çabaları ve duyarlılığıyla sınıfına en uygun gelen yöntemleri seçerek, konunun en iyi ve zevkli şekilde öğretimini sağlamalı ve derslerde çağın teknolojik imkânlarından da yararlanılmalıdır. Okullarımızda coğrafya eğitimi konusunda karşılaşılan en önemli sorunlardan bir tanesi hiç şüphesiz öğretimin *öğretmen merkezli* yöntem, teknik ve stratejilerle sürdürülmesidir. Yapılan araştırmalar (Demirkaya, 2003; Aydın, 2010; Coşkun, 2004; Aksoy, 2004; Önal, 2008; Alaz, 2007) göstermektedir ki, coğrafya dersinde öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin kullanılması, öğrencilerin coğrafya dersine yönelik tutumlarını ve güdülenmelerini olumlu yönde etkilemektedir.

3. Araştırmaya katılan öğrencilerin %47.4’ü “*Coğrafya konularını arkadaşlarımla birlikte çalıştığım daha iyi anlıyorum*” ifadesine “*katılıyorum*” cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin yaklaşık yarısının birlikte çalışarak coğrafyayı daha iyi öğrendiklerini ifade

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010

etmesi, derslerde “işbirlikli öğrenme” yöntemini daha etkin kullanılması gerektiğine işaret etmektedir. Yapılan araştırmalar (Lyman ve Foyle, 1991; Aydın, 2009; Güven, 2007; Tan ve diğerleri, 2005) göstermektedir ki, işbirlikli öğrenme yönteminin öğrencilerin coğrafya derslerindeki motivasyonlarını arttırmaktadır.

4. Öğrencilerin coğrafya dersindeki içsel ve dışsal güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$t(480)=85.343$; $p<0.05$]. Bir diğer ifade ile öğrencilerin coğrafya derslerinde ilgi, merak, ihtiyaç ve hoşlanma gibi kişisel faktörlerden kaynaklanan içsel güdülenme puanları, başka bir birey tarafından sağlanan ödüllerden kaynaklanan (aile, öğretmen, arkadaş vb.) dışsal güdülenme puanlarına göre daha yüksektir. Ertem (2006) tarafından Kimya dersi için yapılan araştırmada öğrencilerin kimya dersindeki içsel güdülenmeleri ile dışsal güdülenmeleri arasında bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5. Öğrencilerin cinsiyetleri ile coğrafya derslerindeki güdülenmeleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur [$t(489)=2.169$; $p<0.05$]. Bu bulgu, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu şeklinde de yorumlanabilir. Güdülenme türleri ile cinsiyet ilişkisi incelendiğinde; Kız ve erkek öğrencilerin **içsel güdülenmeleri** arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$t(479)=1.973$; $p>0.05$]. Kız ve erkek öğrencilerin **dışsal güdülenmeleri** arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$t(479)=1.930$; $p>0.05$]. Bu bulgu, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin **güdülenme türleri (içsel ve dışsal) ile cinsiyet değişkeni arasında** anlamlı bir ilişkinin olmadığı şeklinde de yorumlanabilir. Coğrafya dersinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre güdülenme puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Farklı disiplinlerde yapılan bazı araştırma sonuçları bu bulguyu desteklemektedir (Bahar, 2002; Ertem, 2006).

6. Sınıf seviyeleri farklı öğrencilerin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$F(3,477)=2.789$; $p<0.05$]. Bu farklılık dokuzuncu ve onuncu sınıflar ile onuncu ve onbirinci sınıflar arasında görülmüştür. Sonuç olarak, ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri sınıf seviyesine göre anlamlı farklılık göstermiştir.

7. Okul türü farklı öğrencilerin coğrafya dersine ilişkin güdülenmeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur [$F(4,476)=4.996$; $p<0.05$]. Bu farklılık *düz lise - fen lisesi, Anadolu lisesi - meslek lisesi, Fen lisesi -meslek lisesi* ve *Anadolu öğretmen lisesi - meslek lisesi arasında* anlamlı bulunmuştur. Görüldüğü gibi bu

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

farklılık en fazla meslek lisesi ile diğer liseler arasındadır. Bunun nedeni olarak meslek liselerinde öğrenim gören öğrencilerin coğrafya dersini meslekleri ile ilişkilendirememeleridir. Meslek lisesi öğrencilerinin coğrafya dersine ilişkin tutum çalışmalarında da (Aydın, Coşkun ve Kaya, 2010) öğrencilerin coğrafya ile ilgili bir meslek düşünmediklerini ifade etmişlerdir. Aynı çalışmada, meslek lisesi öğrencileri coğrafya dersine yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkileyen en önemli hususları; öğretmenlerin ders içerisindeki tutum ve performansları, coğrafya derslerinin eğlenceli olmaması ve öğretmenin ders işleyişi olarak ifade etmişlerdir.

Öneriler

Günümüzde öğrenci güdülenmesini arttıran ve azaltan nedenlerin bilinmesi öğrenmedeki kalitenin de artmasını sağlayacaktır. Yapılan bu araştırma ile eğitimde önemli bir kavram olan güdülenmenin coğrafya derslerindeki önemi vurgulanmaya çalışılmış, bazı değişkenler ile ilişkisi incelenmiştir.

Bu araştırmanın bulgularına dayanarak bundan sonra yapılacak çalışmalar için aşağıdaki öneriler getirilebilir:

1. Coğrafya öğretmenleri, derslerinde öğrencilerin derse karşı ilgisini arttıracak yöntem ve tekniklere, ders araç ve gereçlere, eğitim teknolojilerine daha çok yer verilebilir. Özellikle meslek liselerinde öğrencilerin, coğrafya dersine karşı olan olumsuz tutumlardan kurtulmaları için, onlara coğrafyanın önemini ve amacının doğru bir şekilde verilmesi gerekir.

2. Öğrencilerin coğrafya dersindeki güdülenmelerini arttırmak için coğrafya öğretmenlerinin kullandıkları öğrenme stilleri, yöntem ve teknikler araştırılabilir.

3. Öğrencilerden coğrafya derslerindeki güdülenmelerini etkileyen faktörlere ilişkin “açık uçlu sorular” verilerek hem betimsel hem de bir ölçek geliştirme çalışması yapılabilir.

4. Öğretmenler tarafından kullanılan öğrenme yöntemleri, teknikleri, stilleri ile güdülenme arasındaki ilişki incelenebilir.

5. Bu çalışmada örneklem olarak Isparta ili seçilmiş ve bu örneklemde alınan cevaplar doğrultusunda çalışma tamamlanmıştır. Bu çalışmadan elde edilen sonuçların güvenilirliğinin artırılması için örneklem ve okul türü sayısı çoğaltılabilir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

KAYNAKÇA

- AKINOĞLU, Orhan, “Coğrafya Eğitiminin Etkililiği ve Sorunları”, **Marmara Coğrafya Dergisi**, S:12(2005), s:77-97.
- AKSOY, Bülent (2004). **Coğrafya Öğretiminde Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı**. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- ALAZ, Ayşegül (2007). **Coğrafya Öğretiminde Çoklu Zeka Uygulamaları**. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- AYDIN, Fatih (2009). **İşbirlikli Öğrenme Yönteminin 10. Sınıf Coğrafya Dersinde Başarıya, Tutuma ve Motivasyona Etkileri**. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- AYDIN, Fatih, COŞKUN Mücahit ve KAYA Hüseyin, “Ticaret Meslek Lisesi Öğrencilerinin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumları (Elbistan Örneği)”, **Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S:1 (2010), S: 183-203.
- AYDOĞMUŞ, Muhammet Yasir (2010). **Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Uygulamalarının Coğrafya Dersinde Öğrencilerin İlgi, Motivasyon Ve Öğrenme Düzeylerine Etkisi**. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- AYDOSLU, Ulviye (2005). **Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak İngilizce Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi (B.E.F. Örneği)**. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- BAHAR, Mehmet, “Biyoloji Öğrencilerinin Motivasyon Tarzlarının Tespiti”, **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S:22 (2002), S:23-34.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı (11. Baskı)**. PegemA Yayıncılık, Ankara 2010.
- COŞKUN, Mücahit (2004). **Coğrafya Eğitiminde Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı**. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- DEMİRKAYA, Hilmi (2003). **Coğrafya Öğretiminde 4mat Öğretim Sisteminin Lise Coğrafya Derslerindeki Başarı ve**

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

- Tutumlar Üzerindeki Etkisi.** Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- DOĞANAY, Hayati, “Coğrafya ve Liselerimizde Coğrafya Öğretim Programları”, **Coğrafya Araştırmaları Dergisi**, S:1 (1989), S:7-25.
- DUMAN, Bilal ve ATAR Ersin, “Data Show Teknolojisinin Coğrafya Derslerinde Soyut Konuların Öğretmesinde Öğrencilerin Akademik Başarısı Ve Motivasyonu Üzerindeki Etkisi”. **The Turkish Online Journal of Educational Technology**, S:3/4 (2004), S:85-89.
- ERTEM, Hilal (2006). **Ortaöğretim Öğrencilerinin Kimya Derslerine Yönelik Güdülenme Tür (İçsel ve Dışsal) ve Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi.** Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir.
- DEMİREL, Özcan, **Eğitim Sözlüğü. (Üçüncü Baskı).** PegemA Yayıncılık, Ankara 2005.
- ERTÜRK, Selahattin, **Eğitimde Program Geliştirme**, Meteksan A.Ş., Ankara 1998.
- FİDAN, Nurettin, **Okulda Öğrenme ve Öğretme**, Alkım Yayınevi. Ankara 1993.
- GLASSER, William, **The Quality School: Managing Students Without Coercion.** Harper Collins, New York 1996.
- GÜVEN, Turan (2007). **Akademik Çelişki Tekniğinin Öğrencilerin Coğrafya Derslerindeki Başarı İle Günü Üzerindeki Etkileri.** Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- KARASAR, Niyazi, **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2007.
- KELECİOĞLU, Hülya, “Güdülenme”, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S:7 (1992), s.175-181.
- KOÇAK, Murat (2008). **Ortaöğretimde coğrafya öğretiminde probleme dayalı öğrenme yaklaşımının öğrenci performansı ve motivasyonu üzerine etkisi.** Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

-
- KOÇMAN, Asaf, “Cumhuriyet Döneminde Yüksek Öğretim Kurumlarında Coğrafya Öğretimi ve Sorunları”, **Ege Coğrafya Dergisi**, S:10 (1999), s:1-14.
- LYMAN, Lawrence, FOYLE Harvey, “Teaching Geography Using Cooperative Learning”, **Journal of Geography**, V:90 n:5 (1991), pp:223-226.
- ÖNAL, Hakan (2008). **Coğrafya Öğretiminde Aktif Öğrenme Uygulamaları**. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- PULAT Bora (2010). **Z.K.Ü. İngilizce Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin Güdülenme Düzeylerinin İncelenmesi**. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak.
- SCHUNK, Dale H. “Introduction to the Special Section on Motivation and Efficacy”, **Journal of Educational Psychology**, v:82 (1990), pp:3-6.
- ŞAHİN, Cemalettin, **Türkiye’de Coğrafya Öğretimi (Sorunlar-Çözüm Önerileri)**, Gündüz Eğitim Yayıncılık, Ankara 2003.
- TAN, Ivy Geok-Chin, SHARAN Shlomo, LEE Christine Kim-Eng, “Students’ Perceptions of Learning Geography through Group Investigation in Singapore”, **International Research in Geographical and Environmental Education**, v:14 n:4 (2005), pp:261-276.
- TAN, Ivy Geok-Chin vd., (2007). “Grup İnceleme Etkileri Üzerinde Başarı, Motivasyon ve Algıların Öğrenciler Üzerindeki Etkileri”. **National Institute of Education**, v:100 n:3, pp:142-155.
- TAVA, ÜÇER Buket (2006). **Coğrafya Öğretmenlerinin Öğrencilerini Derse Karşı Güdülendirme Yöntemi**. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- TÜZÜN, Hakan vd., “The Effects of Computer Games on Primary School Student’s Achievement and Motivation in Geography Learning”, **Computers&Education**, v:52 (2009), 68-77.
- VAN DER SCHEE Joop, LEAT David, VANKAN Leon, “Effects of the Use of Thinking through Geography Strategies”,
-

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*

International Research in Geographical and Environmental Education, v:15(2006), pp:124-133.

WEST, Bryan, "Student Attitudes and the Impact of GIS on Thinking Skills and Motivation, **Journal of Geography**, v:102 (2003), pp:267-274.

WLODKOWSKI, Raymond, "Motivation and Diversity: A Framework for Teaching". **New Directions for Teaching and Learning**, v:78 (1999), pp:7-9.

WOOLFOLK, Anita, **Educational Psychology**. Allyn and Bacon, Boston 1998.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 5/4 Fall 2010*